

-Європейська конвенція про захист прав людини та фундаментальних свобод (1950 р.) та інші документи.

Таким чином гуманітарна політика – це не лише однобічний механізм забезпечення людського розвитку, а й механізм взаємодії особи, суспільства і держави, який виявляється з одного боку у спрямованості на людину, покращенні умов її життя, а з другого боку – на залучення людини до державотворчих процесів, а в більш широкому розумінні – до світового співробітництва і розвитку, що сьогодні є таким важливим для розвитку Української держави.

Харькова О.В., Коробський Р.В.

СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ УКРАЇНИ ДО ЄС: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ

З відродженням Української держави почався новий період в історії українського народу, адже здобувши незалежність, Україна отримала можливість безпосереднього спілкування з іншими державами, стала суб'єктом міжнародного життя, включилася в глобальні процеси.

Інтеграція є магістральним напрямком розвитку європейського континенту, який в третьому тисячолітті визначить ситуацію в самій Європі та її місце в світі. Інтеграція до європейських структур є стратегічною метою України, адже є найкращим способом реалізації національних інтересів побудови економічно розвинутої демократичної держави, зміцнення її позиції у світі.

Євроінтеграція на всіх етапах розвитку характеризувалась високим рівнем правового регулювання. Європейське право є водночас продуктом і інструментом інтеграції, який забезпечує функціонування і подальший розвиток ЄС. Практика європейського будівництва продемонструвала вагомість мобілізації суспільної підтримки на всіх етапах євроінтеграції. Громадяни очікують від ЄС рішучих дій у сферах міграції, боротьби зі злочинністю, ядерної безпеки й захисту навколишнього середовища. На черзі розв'язання найгостріших соціально-економічних проблем: низькі темпи економічного зростання, високий рівень хронічного безробіття, відставання у сфері застосування інформаційних технологій, старіння населення і, як наслідок, фінансова криза західноєвропейської соціальної моделі “держави добробуту”.

Коли говорять про євроінтеграцію України, то явно чи приховано мають на увазі інтеграцію в такі європейські організаційні структури, як Європейський Союз, Шенгенська угода, Рада Європи тощо. Проте Україна вже є повноправним членом багатьох загальноєвропейських, але не західноєвропейських організацій, наприклад Ради Європи, вона входить до всіх структурних підрозділів РЄ — Парламентської асамблеї Ради Європи, Комітету глав урядів Ради Європи, є членом Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ОБСЄ) й

ряду інших європейських організацій. Причому вона не є статистом, а бере повноправну участь у багатьох міжнародних проектах.

Що ж мається на увазі, коли попри це весь час говориться про перспективи євроінтеграції? Адже для суверенної країни інтеграція може розумітися як членство країни в певних міжнародних організаціях і, як наслідок, прийняття на себе певних спільних для всіх країн-членів зобов'язань. Україна не тільки є членом названих загальноєвропейських організацій, але й на практиці виконує взяті на себе зобов'язання. Звичайно, не вся вітчизняна юридична база навіть стосовно взятих на себе Україною зобов'язань щодо членства в Раді Європи узгоджена, але процес узгодження триває і рано чи пізно завершиться.

Якщо незважаючи на перераховані факти членства України в різних європейських регіональних організаціях все ще говориться про євроінтеграцію, то, мабуть, під євроінтеграцією мається на увазі саме інтеграція в НАТО або в західноєвропейські політико-економічні і військові структури. Точніше, в структури, що від початку створювалися як західноєвропейські, оскільки об'єднували країни, які на відміну від країн Центральної Європи не ввійшли до радянського блоку і мали спільну економічну та політичну системи — ринок і демократію. Вважати ці структури загальноєвропейськими тільки тому, що до них почали входити деякі центральноєвропейські країни (незрівнянно слабші за своїм економічним потенціалом і політичним впливом) ми з огляду на ряд обставин вважаємо передчасним.

Інтеграція України до західноєвропейських структур (як і взагалі інтеграція будь-якої країни до будь-яких міжнародних структур) можлива лише за умов досягнення певних процедурних стандартів в обумовлених областях (тобто в економіці, державному управлінні, у сфері права й т. ін.) одночасно з відмовою від частини державного суверенітету і добровільною передачею низки виключних повноважень державної влади наднаціональним виконавчим органам даної організації.

Вступ України до різноманітних організаційних структур Європи (більшою мірою це, звичайно, стосується Західної Європи) можливий тільки тоді, коли вона досягне за своїми економічними і соціально-політичними показниками рівня країн Євросоюзу. Це зрозуміло тому, що інтеграція не передбачає і не означає прямого визначення дати для країни. Цілком природно, що європейці не погодяться на жодну форму співробітництва з Україною, яка передбачає її утримання. З іншого боку, якщо Україна досягне коли-небудь західноєвропейських стандартів життя і буде готова інтегруватись у відповідні структури, то в цьому разі постає питання, а навіщо тоді їй це буде потрібно?

Якщо це буде потрібно для підтримання даного високого економічного рівня, тоді сенс євроінтеграції зрозумілий. Але річ у тому, що на даний момент подолання соціально-економічної кризи і досягнення високого рівня життя можливе лише завдяки відновленню на ринкових основах технологічних, виробничих та загалом економічних коопераційних зв'язків з республіками колишнього Союзу і в першу чергу з РФ.

Аналіз розвитку економічного співробітництва України і країн Євросоюзу показує об'єктивну незацікавленість європейців у появі української продукції на європейських ринках і створенні спільних виробництв у високотехнологічних галузях економіки, де незважаючи на економічну кризу України є що запропонувати.

Партнерський діалог Україна - ЄС розвивається під час проведення щорічних засідань Самміту "Україна – ЄС" за участю Президента України; Ради з питань співробітництва за участю Прем'єр-міністра України; Комітету з питань співробітництва; Комітету парламентського співробітництва; регулярних консультацій "Україна-Трійка ЄС", постійних експертних консультацій. Між Україною та ЄС щорічно відбувається понад 80 офіційних зустрічей та консультацій на високому і експертному рівнях.

Своє головне завдання Україна на сьогоднішньому етапі вбачає в утвердженні європейських цінностей і стандартів в політиці, економіці, соціальній сфері. У цьому - запорука суспільної стабільності і сталого розвитку нашої держави.

Для України було б сьогодні перспективніше добиватися не ухвалення в Євросоюз, а забезпечення з боку Європи «режиму найбільшого сприяння», який багато німецьких політиків пропонують Туреччині, для економіки України такий режим буде вельми вигідний (хоч би зниженням митних зборів і спрощенням ввезення-вивозу товарів).

Тому, очевидно, термін вступу України в ЄС в 5—10 років — це своєрідний компроміс між розумінням реалій української політики і європейської дипломатії і бажанням щонайшвидше вийти на європейський рівень життя

У процесі інтеграції знайдено й апробовано на практиці розв'язання найскладніших економічних, соціальних, політико-правових проблем, які постали перед людством ХХ столітті. Майже за півстоліття розвитку інтеграції Європейський Союз перетворився в один із основних економічних центрів сучасного світу, який переважає за сукупним валовим продуктом й об'єктом зовнішньої торгівлі такі провідні світові держави, як США і Японія. На 1 січня 2006 р. чисельність населення п'ятнадцяти країн-членів ЄС складала 376,7 млн. чоловік. Доля ЄС у світовому валовому продукті перевищує 20%, на нього припадає майже чверть світової торгівлі. ЄС відіграє провідну роль у наданні технічної й фінансової допомоги країнам, що розвиваються, підтримує дипломатичні стосунки більше, ніж 130 країнам світу, він має статус спостерігача в ООН і в її спеціалізованих організаціях.

Одним з найбільш важливих та дієвих інструментів інтеграції України до європейської спільноти є співробітництво в рамках програми технічної допомоги Європейського Союзу новим незалежним державам (програма Тасіс). Допомога Україні з боку ЄС складає приблизно 25 % від загального обсягу ресурсу технічної допомоги, що надається нашій державі провідними міжнародними організаціями та країнами-донорами.

Хотілось би відмітити і про той факт, що у процесі зближення України з ЄС будуть неминуче діяти і негативні фактори євроінтеграції. Серед них такі, як: неспроможність нести фінансовий тягар внесків до ЄС; зростання конкуренції з боку фірм країн-членів ЄС у процесі лібералізації і збільшення відкритості національної економіки, що супроводжуватиметься ліквідацією неконкурентоспроможних підприємств із негативними соціальними наслідками. Однак потенційні переваги європейської інтеграції суттєво перевищують можливі втрати і ризики, що було переконливо доведено досвідом усіх європейських країн, які обрали цей шлях.

Аналіз стану факторів, що впливають на конкурентоспроможність економіки України показує, що перед економікою України постали складні завдання, серед яких головними є вихід з глибокої економічної кризи, зупинення зниження життєвого рівня, стабілізації та економічного зростання, інтеграції в якості рівноправного члену у світову економічну систему. Вирішення останнього завдання багато в чому залежить від того, яке місце займе Україна в міжнародному розподілі праці, що, в свою чергу, залежить від конкурентоспроможності української продукції на світових ринках, обсягів та структури експорту продукції та капіталів, пов'язаних з виробництвом продукції

Таким чином, не інтеграція України в західноєвропейські структури, а досягнення високих макроекономічних та мікроекономічних показників, забезпечення ринків збуту для своєї продукції і, як наслідок, поступового створення умов для підвищення добробуту населення – це дійсно найважливіше і на сьогоднішній день найбільш актуальне для нашої країни завдання.